

Merkószki Csilla

MAMA SÍR

2024-02-03 | NOVELLA

Későn jöttél! Nagymamám ért a szíves fogadtatáshoz. Leveszem a novemberi ködtől nyirkos kabátomat, és leülök mellé az ágyra. Azt mondtad, délelőtt jössz! Nagy levegőt veszek, az elsárgult plafonon futó repedést fürkészem. Most sem tudja, milyen napszak van. Felkiált, hogy mindjárt DÉL, és az nem délelőtt! Magyarázkodnék, ő elfordítja a fejét a banánt nyammogó szobatársa felé. De nem látja. Egyik szemére teljesen vak, a másikkal is csak foltokat lát. Csendben várok. Tudom, hogy ilyenkor felesleges minden szó. Hagyom, hogy kipufogja magát. Úgy terveztem, hogy ebédosztásig maradok, ami fél egykor van. Az órát nézem, és a homlokomat

dörzsölgetem. Úgy tűnik, hiába hoztam el a legújabb novellámat. Múlt héten felolvastam neki egy írásomat, akkor örült és büszkén simogatta a kezemet. Ha jobban belegondolok, az elmúlt pár hétben nem csesztetett semmiért. A koszos linóleumon hangyák vonulnak egy kekszmorzzához.

fojtogató

Újra rákezd, hogy korábbra várt, többször elismétli, hogy mindjárt DÉL. Az ágy melletti éjjeliszekrény fiókjában matat, és közben egyre mondogatja, mennyire megbízhatatlan és haszontalan vagyok. A gyomromban a görcs, mint a kelt tészta a szakajtóban, egyre hatalmasabbra dagad. Előkotor a fiókból egy kis fekete dobozt. Óvatosan kinyitja, és beteszi az új hallókészüléket a fülébe. Higgadtan mondom, hogy háromnegyed tizenegy van, és múlt héten ugyanekkor jöttem. Újra elfordul. Kipakolom, amiket hoztam neki: két tepertős pogácsa, egy kefir, egy csomag citromos nápolyi. Leveszem a pulcsimat. Fojtogató a szobában a távhős forrószívó. Nagyanyám vékony teste szinte elvész a vastag kardigán alatt. A csigolyái apró dudorokként sorakoznak, ahogy egykori kertjében a málnabokrok. Magamban mantrázom, hogy türelmes, elfogadó és megértő vagyok. Aztán rám támad, hogy mi dolgom van vasárnap, miért nem vagyok képes időben menni hozzá, és amúgy is, a múlt héten túl korán mentem, minek mentem olyan korán, nem kellett volna, mert most is akkorra várt. Elismétlem az előbbieket. Továbbra sem figyel rám, csak matat a fülénél. Sípolás jelzi, hogy bekapcsolta a készüléket. Harmadjára is elmondom, hogy háromnegyed tizenegy van, és a múlt héten is pont ekkor értem ide. Hát, ő elhiszi, nem akar vitatkozni. Megkönnyebbültem fújom ki az addig benntartott levegőt.

Megértem, mama, hogy korábbra vártál, és azt is megértem, hogy emiatt csalódott vagy. Bólogat, hát igen, nagyon vártalak, akartam valamit kérdezni, de most nem jut eszembe, pedig annyira meg akartam kérdezni, hogy nem is aludtam reggeli után, nehogy elfelejtsem. Mi volt a reggeli? Végre mosolyog. Kalács és kakaó. A kedvence. Mégsem esett jól, az utolsó pár falat visszajött. Nincs étvágya. Akkor veszem észre az ablakpárkányon sorakozó három kefir. Napi egy kefir az ő motorja, jutalma és drogja egyben. Három napja nincs jól. Közben a banános néni nyöszörög, igyekszem kizárni. Ahogy az egyre erősödő húgyszagot is. Ő az egyik az ötven lakóból, aki nagyanyámnál idősebb és süketebb. Járnai nem tud. A pelenkáját csak ebéd után cserélik. Szerencsére a másik két szobatársa nincs bent. Nem kérdezem, hol vannak. Nem érdekel más nagyanyja.

Mamának elsorolom, miket hoztam. A pogácsát nem kéri, vigyem haza. A kefir is. A nápolyi maradhat. Rekedten panaszkodik, hogy megint azt álmodta, eltévedt egy idegen városban. Elege van ebből, hogy sosem jut ki, csak csámborog egyedül a kihalt utcákon, a félelemtől egyre szaporábbak a léptei, már rohan, aztán izzadtan, erős szívdobogással ébred. Most épp Párizsban ragadt. Legutóbb Szentpéterváron. Sosem

járt ezeken a helyeken. Ahogy Barcelonában vagy Berlinben sem, álmában mégis ott kóvályog. Egyszer megkérdeztem, ha nem járt ezekben a városokban, honnan tudja, hogy néznek ki? Hát, olvastam! Mikor a városba költöztem, első utam a könyvtárba vezetett. Egyszerre hat könyvet lehetett kölcsönözni, az pont egy hétre elég olvasnivaló. A legnagyobb baja, hogy már nem lát és nem tud olvasni. Se rejtvényt fejteni. Beszélgetni se tud senkivel, mert itt mindenki hülye és demens.

a holló vájja ki a májad

Vizet kér, minden flakon üres, kimegyek a mosdóba. A folyosón elkap a nővér: mama tegnap sírt, hogy meghalt Attila. Nincs a családban Attila, válaszolom a hátának. Bánt,

hogy faképnél hagyott, beszélgettem volna vele nagyanyám állapotáról. Igaz, anyámat a héten behívta a főnővér, és elpanaszolta, hogy nagyanyám a vacsoraosztó nővérekhez vágta a májkrémes zsemlet, kiabált velük, rohadj meg, és a holló vájja ki a májad. Sajnos, nagyanyám mindig kimondta, amit gondolt, nem kilencvenöt évesen fog megváltozni. Kevés látogatója van. Aki nem halt meg, azt magára haragította. Mikor visszaérek a vízzel, kedves nagymamát találok, ül görnyedten az ágy szélén, a régi időkre emlékezik, mint gyerekkoromban, amikor a diófa árnyékában fejtettük a borsót. Elmeséli, hogy a faluban nekik lett elsőként tévéjük, és a házukban összegyűltek az utcabeliek, együtt nézték az esti filmet. Nagyapád persze utálta ezt, és addig morgott, amíg fokozatosan elmaradoztak a szomszédok. Aztán vett még egy tévét, hogy velem se kelljen osztoznia. Megvan, azt akartam kérdezni, hogy ha mentek síelni, Kassáról hozol nekem egy jó kis pizsamát? Mama, azért nem kell Kassára menni. Milyen pizsamát szeretnél? De ott olyan jó pizsamákat árultak régen, csak a kecec vámosokat kellett kibírni.

Megpróbálom elmagyarázni, hogy nincs se határ, se vámosok, és itthon ugyanazt megvehetjük. Az EU-ban vagyunk, szabadon lehet utazni. Emlékszel, tartottak népszavazást. Áh, ő arra nem emlékszik. Mióta kinyílt a határ, nem is járt külföldön. Hogyhogy nincs határ, akkor mi van ott? Semmi, csak egy tábla, hogy üdv Szlovákiában.

A zsebemben pittyen a telefon. Azonnal nyúlok felé, a nadrágon keresztül egy pillanatra megérintem a mindentudó készüléket, de visszahúzom a kezem. Nem fontos. Mama közben meséli, hogy a rádióban a *Láthatatlan embert* adták hangoskönyvként. Olvastam? Igen, ezer éve. Ő is régen olvasta, és már nem is emlékezett, milyen szép történet, és Gárdonyi milyen csodálatosan írja le Attila temetését. Meg is siratta.

kép | vecteezy.com